

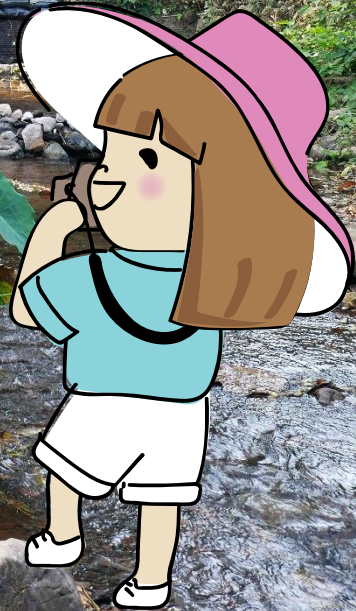
CREATIVE
TOURISM
DEVELOPMENT

สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

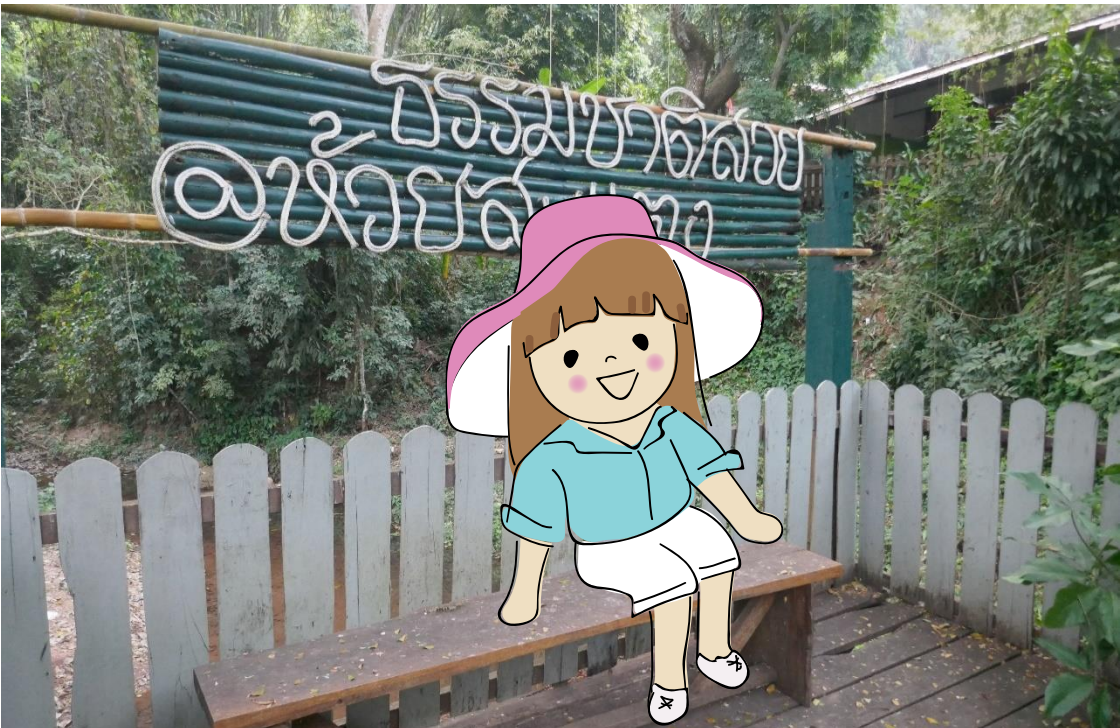

เส้นทางและจุดสนใจ
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม
ชุมชนห้วยสะเตง

เส้นทางและจุดสนใจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม ชุมชนห้วยสะแดง ตำบลลอบ อำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน

จัดทำโดย	หน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ร่วมกับ	ชุมชนห้วยสะแดง
ผู้นำเส้นทาง	กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยสะแดง
ข้อมูลและภาพ	นฤมล อรุโณทัย อุษา โคตรศรีเพชร พลเดช ณ ป้อมเพชร สัจจพงษ์ จินดาพล สกุลรัตน์ ยี่สกุล สิทธิชัย สิทธิวรสิริกุล และกลุ่มเยาวชนบ้านห้วยสะแดง
สนับสนุนงาน	กองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษที่ 2
พิมพ์ครั้งที่ 1	มกราคม 2565 จำนวน 60 เล่ม (จัดพิมพ์โดยงบประมาณโครงการฯ เพื่อประโยชน์ใน การศึกษาเรียนรู้ ไม่มีการจำหน่าย)

คำนำ

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม จังหวัดน่าน ดำเนินงานโดยหน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านห้วยสะแดง โดยเน้นเรื่องราวประวัติศาสตร์ รากเหง้า ภูมิปัญญาและวิถีชาติพันธุ์ และการส่งเสริมให้ชุมชนทดลองนำร่องการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ “จุดสนใจ” และเส้นทางเรียนรู้ทางธรรมชาติ-วัฒนธรรมเป็นแกนหลักและต่อด้วยการพัฒนาการสื่อความหมาย และสร้างสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คู่มือฉบับนี้ เป็นผลงานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างคณะวิจัยกับชุมชนบ้านห้วยสะแดง คณะวิจัยขอขอบคุณกองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษ ที่ 2 ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย และขอขอบคุณ กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน และชาวห้วยสะแดงที่ร่วมสนับสนุนข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรจากสถานศึกษาในพื้นที่ หน่วยงานและองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น รวมถึงคำแนะนำอันเป็นประโยชน์กับโครงการตลอดช่วงการศึกษาวิจัยและขอภัยที่ไม่สามารถจะเอ่ยนามท่านทั้งหมดได้

คณะวิจัยหวังว่าคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดจากงานวิจัยจะได้รับการนำไปใช้และพัฒนาต่อ และจะเป็นสิ่งที่จุดประกายให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวห้วยสะแดง สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยขออภัยและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ชวนกันเที่ยว...ชุมชนชุม

บ้านห้วยสะแตง

ระยะทางห่างจากตัวเมืองน่านประมาณ 100 กิโลเมตร อาจจะไกลสำหรับหลายๆ คนที่ต้องการลดการใช้เวลาเดินทางอยู่บนถนน แต่ถ้าใครได้มาสัมผัสและเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมของชาวชุมชนบ้านห้วยสะแตง อาจต้องเริ่มวางแผนเดินทางมาที่นี่ ชุมชนและสังคมเกษตรกรรมที่อยู่กันอย่างเรียบง่าย แต่สะท้อนรากลึกของวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องภายใต้กระแสสังคมสมัยใหม่

จากชุมชนเกษตรกรรมที่ยังไม่เคยมีการท่องเที่ยว แต่เมื่อชุมชนตัดสินใจที่จะเปิดประตูสู่การท่องเที่ยวและต้อนรับแขกผู้มาเยือนมาร่วมเรียนรู้ประสบการณ์ท่องเที่ยวไปด้วยกัน ชาวห้วยสะแตงก็พร้อมต้อนรับกับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์สู่พื้นที่แหล่งต้นน้ำห้วยสะแตง ป่าชุมชน ไร่มุมนเวียน ลานกางเต็นท์ เชื้อคอนสตรัคชั่นแดนสยามในพื้นที่จุดผ่อนปรนพรมแดนไทย-ลาว

เรามาร่วมเรียนรู้ประวัติศาสตร์เรื่องเล่า วิถีวัฒนธรรมการกินอยู่ ประเพณีสืบทอดความเคารพต่อบรรพบุรุษและผู้นำ พิธีกรรมความเชื่อ เชื่อมโยงวิถีเกษตรกรรมและชุมชนบ้านห้วยสะแตง ที่นี้มีเรื่องราวดี ๆ นำภาคภูมิใจที่ไค้ดน้อยบ้านห้วยสะแตงจะพาไปสัมผัสประสบการณ์สร้างสรรค์เรียนรู้ คุของจริง และลงมือทำร่วมกับคนในชุมชน

กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้าน
ห้วยสะแดงและคณะวิจัยการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้ร่วมกันสำรวจ
และค้นหาของดีที่มีอยู่ในวิถีวัฒนธรรม
ชาวขมุมานำเสนอไว้ในคู่มือเส้นทางและ
จุดสนใจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
วิถีเกษตรกรรมนี้ และหวังว่าคู่มือนี้จะเป็น
สะพานที่สร้างเสริมความสัมพันธ์บนฐาน
ความรู้ ความเข้าใจร่วมกันของคนในชุมชน
และผู้ที่ได้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้กับ
ชุมชนนี้

สารบัญ

	หน้า
ชวนกันท่องเที่ยว...ชุมชนชมุ่บ้านห้วยสะแตง	3
ประวัติชุมชนบ้านห้วยสะแตง	7
เส้นทางวัฒนธรรมและจุดสนใจชุมชนห้วยสะแตง	9
เส้นทางในชุมชน	
จุดที่ 1 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	12
จุดที่ 2 สถานีอนามัย	14
จุดที่ 3 ศาลาวัฒนธรรม ฝายน้ำล้นและจุดชมปลา	16
จุดที่ 4 บ้านดำรับถั่วเน่า	18
จุดที่ 5 บ้านทำฝักมิด	20
จุดที่ 6 โรงตีเหล็กดั้งเดิมและศาลาตัดสินคดียุคชุมชน	22
จุดที่ 7 กลุ่มไม้กวาด	24
จุดที่ 8 บ้านจักสาน	26
จุดที่ 9 โรงตีเหล็ก	28
จุดที่ 10 อาศรมพระธรรมจาริกบ้านห้วยสะแตง	29
เส้นทางรอบนอกชุมชน	
จุดที่ 1 พื้นที่ข้าวไร่	34
จุดที่ 2 ศาลเจ้าหลวงกรมสาร	36
จุดที่ 3 ป่าชุมชน	38
จุดที่ 4 ลานกางเต็นท์หมกเต่าไค้ก	40
จุดที่ 5 ลานกางเต็นท์กั้วปลากั้ง	42
จุดที่ 6 หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยสะแตง	44
จุดที่ 7 จุดผ่อนปรนชายแดนไทย-ลาว (ห้วยสะแตง - เชียงฮ่อน)	46
จุดที่ 8 จุดเขื่อนสุดเขตแดนสยาม	48
ปฏิทินการเกษตรและพิธีกรรมของชาวชมุ่บ้านห้วยสะแตง	51
ตัวอย่างโปรแกรมและกิจกรรม	52

